

SOSIALURIN

Nr. 17

29. FEBRUAR 1964

37. ÁRG.

Í DAG

Fólkavøksturin
í Føroyum

Fólkatalið økt 12,5% síðan 1950

Fólkataling í Føroyum fer fram 5. hvørt ár — seinast í 1960; men av fólkavirðitinum sær ein altíð, hvussu hesi viðurskifti laga seg.

Fólkavøksturin síðan 1950:

SÝSLUR	1950	1962	ØKING	PST.
Norðuroyar	4.448	5.176	728	16,4
Eysturoyar	6.998	7.513	525	7,5
Streymoyar	9.728	12.675	2.947	30,3
Vága	2.637	2.685	48	1,8
Sandoyar	1.712	1.730	18	1,1
Suðuroyar	6.268	5.969	-299	-4,8
Allar Føroyar	31.781	35.748	3.967	12,5

Fólkavøksturin hevur verið størstur í Tórshavnar, Klakksvíkar og Nes kommunum: 4.020 fólk. Í øllum hinum kommunum tiknar nndir einum er fólkatalið minkað við 53.

ULLA-ORÐ

»Rein ull« kann einans nýstast um vørur, ið eru gjørdar úr ull, sum nýliga er klæpt ella roytt av seyðinum — t.v.s. nýggj ull.

»Húllullint« verður nýtt um klæði, sum bara eru gjørd úr ullafibrum; men hetta nýstist ikki at verða ull beinleiðis av seyðinum; men trádur úr kloddum o.t.

Nókur ull-orð:

Cashmere er bleyt og glansur ull

av einari serligari geit, sum livir í Asíu.

Mohair er ull av angorageitini, Merino, hin finasta og bleysta ullin, er av tí nú heldur sjáldsama merino-seyðinum (Spaniu).

Lambswool er lambsull, serliga klón, long og krúllur har av lambi, um — fyrsta royting.

Kangarn er garn ella tógv úr reinari, langfibradri ull. Tá ið ullin verður roytt ella klæpt, verða øll tæy stuttu háirini kend burtur. Eftir verða tæy longu, slættu, klønu háirini, sum spunnin og vovin geva bestu klædnavorur, fast og slætt tilfar.

SKÚLIN

Sálarfrøðislig ráð til børnini

Seinast í 8. 9. skúlaár verða lógfest verður neyðugt at hava fastar sálarfrøðisligar ráðgevarar við skúlarnar; men longu nú er brúk fyri teimum.

Ein sálarfrøðisligur ráðgevari vil seg sjálvt og umverðina, vil hjálpa til at loysa nógvar spurningar og nógvar sálarligar fløkjur, sum lætt-sær av viðurskiftum barnsins við

SÁLARSERFRØÐINGAR
NEYÐUGIR TÁ IÐ 8. og 9.
SKÚLAÁR VERÐA LÓGFEST.

Miljónamissir í USA

Bardagin móti »TÍ HVITA VANDANUM«, LIKKISTUNAGL-ANUM« og tilkomu heitum fyrri tubbaksnýslu bær góða frukt, heimanvegin hin mikla frágreiðing frá teimum serkonu var almennakunngjort.

Ein mánað eftir at frágreiðingin var komin víst: tað seg, at tubbaks gjaldið í South Dakota var fallið við 24 pst., men sama gjald var hitt lægsta í 17 mánaðir í Kansas.

Í Kaliforniu roknar guvernørurinn við, at hvør lúgvi verður at roykja 4 pakkar ferri í ár enn seinasta ár. Í Idaho var tubbaks-gjaldið í januar 27.000 dollars minni enn fyrri sama mánað í fjør, í Arkansas 43.000 dollars minni; men samstundis øktist spruttgjaldið við 79.000 og ølsgjaldið við 30.000 dollars.

Solan av sigarettum í New York var 10 milj. pakkar á 20 stk. minni í januar í ár enn í sama mánað í fjør.

»STAPPA PIPUNA« — NYGGJUR FELAGSSKAPUR

Nýggjasta felag í Danmark eitur »STOP-CLUB«. við pipuni, góðum tubbaki og góðum roykivánum á virkisráðum. Endamálið hjá felagnum er:

1. At sanda menn, sum dyrka pipuroyking sum annað og meira enn ein óvana.

2. At leggja teimum ungu lag á og læra tæy grundreglur pipuroykingaranna at kenna.

3. At gera fólk kunnugt við hin góða, gamla tubbaks-kultúrini.

4. At verða ein fristaður hjá monnum, har teir kunnu hava fríð og tala saman — eisini um annað enn pipuroyking.

FYRI 13. FERÐ

Tá ið málið um at veita Kommu nistakina limaskap í Sameindriðjoda, var meiraltu fyrri at nokta hesum — og hetta var fyrri 13. ferð, tá málið hevur verið víðgjort á hvørjum aðalfundi í mong ár.

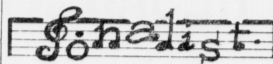
41 lond advøddu fyrri uppøktu og limaskapi, 57 imoti og 12 at kvøddu ikki; men her er tó at siga, at talið á teimum sum at kvørða fyrri er smátt men stóðugt vaksandi.

NYGGJ 25-OYRU

Í Danmark fara teir nú undir at gera nýggj 25-oyru, tá hini gomlu vøru dekani á øk teinum nýggju 1-kronunum. Seinri koma 1-oyru, 2-oyru og 5-oyru úr kopari,

ir fyrri barnið. Eisini á tí sálarliga økinum er fyrirbygging betri enn kurljál.

Í Noreg hava teir longu sett sálarfrøðisligar ráðgevarar við skúlarnar um enn ikki í størri mun og við viftvefandi; virksøki. Hetta tiltak hevur roynst væl og víst seg at verði av alstóum týðningi.

HAMILJUKLAVERIÐ AVLOYST

Ætlofonin luppfunnin 1924, sjálvandi av einum russara) Elek-trochordet, Trautonið, Hammon-orglið og onnur elektrisk tónleika-tól hava fingið nýggjan lín í familjuna — »Pianet Ce, gjørt av Höhner-harmonikufabrikunum í Tysklandi.

Elektriska klaverið hevur teir fyrimunir, at ein kann skriva bein inn undan tí og goyma tað í onkrari skuffu. Ein kann spæla uppá tað og lurta við høvðutelefon, so

eingin annar hoyrir. Ein kann seta tað til radio og geva tí ymiskan klang o. s. fr

Tað virkar ikki so turrgelt og troytandi sum onnur elektrisk spælið, men sum musikpedagog iskt tónatól dugir tað ikki.

»HIN NYGGI HEIMURIN«

Gyldendal er farir undir útgevú av megnarbókverki »DEN NY VERDIEN« — eitt tíðarrit um øll tæy lond, sum hava fingið frælsis síðan seinasta hemsbardaga.

Rithøvundar eru Jørgen Vedel Petersen frá danska útvarpinum, Erling Jørgensen frá sosialkanning-arstovninum, Ole K. Pedersen, amanuati við stovnin fyri sam-tíðarsøgu og statsvísind og aðrir.

Tíðarritið kostar 25 kr. árliga fyrri 5 heftir á 80 síður við mynd um. Einstok hefti kosta 5,75 kr.

HEIMSINS SKJÓTASTA KOPI-ERINGSMAKSKINA KOMIN Á MAKNAÐIN

Maskina sum kann alt

Tá ið tað reður um at rættstilla og gera tað einfalt, so gongur tað ongastæði skjótari enn við skrivstovuárboðum — tákkað verði elektronmaskinurnar.

Nýggjar og fantastiskar maskin-ur eru komnar fram seinastu árin;

GATUR

Tá hetta orðið verður lisið frammanfrá: Væl tað lovar og brennur men aftanfrá

tað forðar at nakað burt rennur.

Hvorji eru orðini?

STARV. Á úthúðini stóð hetta navn, men um tí seir bókstav-irnar annarleiðis saman, fært tú at vita, hvør hann var:

OLI R. B. JAIKISEN

AT vit brúka livsorku, sjálvt tá ið vit púra einki gera. Sita vit stíll brúka vit 70 orkualorini um tíman og 120, tá ið vit standa uppi, men einki gera.

AT amerikanskir vísindamenn vita at siga frá, hvussu lætt tað er at gera miljónur.

men higartil hevur ein saknað eina sum »kann alt«. Hon er komin. Við henni kann ein kopiera alt mógugt uppá øll sleg av pappiri ulla at brúka nakrar flótandi kemikaliur. Úrslit verður sum allra besta prent eftir 2 sekundum, bert við at trysta á ein knapp. Hesin kopieringsháttur er heimis ódyr-ast.

Óg so eitt aftrat: tað, ið kopi-erast verður fer ongatið burtur aftur.

Um ein vinnur 1 cent um dag-in og hvønn dag framvið; tvi-faldar inntøkuna og arbeidir allar dagarnar í vikuni; vil ein eftir 31 døgum hava vunn-ið umleið 11 miljónir dollars.

AT hin kenda frælsissulan í New York vegar 204. 300 kg og er 46 metrar høg og stendur á einum stabba, sum er 43 metr-ar høgur.

AT á einari føðistovu í Kaliforniu fæa øll foreldur eina grammo-fonplátu, har tæy kunnu hoy-ra fyrsta skriggið, hitt nýfødða barnið ger.

AT aspirin tilvænað sum tyggi-gummi er vanligt og nógv brúkt í USA.

Lýsið í SOSIALINUM

Nýggju 25-oyrun verða 0,2 gr. lærtari enn tæy koma og vega 4,3 gr. Maskinarn at gera nýggju 25-oyruni kostar 100.000 kr.

BRETSKA VERJAN

Bretastjórn hevur í ár sett nógv meira til verjuna á teirra fíggar-jaldan enn árin frammanundan. Hesum hava russar motmælt hvassliga. Tólini eru hesi:

Herforin 540.577.000 pund
Herurin 527.410.000 pund
Loftvápnid 503.800.000 pund

VANN 20 MILJ. — OG SKOTIN

Nýliga var ein russari handtíkin og skuldsættur fyrri at hava havt óløgigan handil, sum hann hevði vunnit 20 milj. kr. uppá. Tað var talan um klædnavorur.

Í Sovjet er deyðaræving fyrri slíkan handil. Maðurin var dómur til deyða — og skotin.

SOLEIÐIS EITUR TÁÐ

GAS er einki gamalt orð, men eitt av teimum fáu skriviborðs-ordum, sum er uppfunnin av manni, sum hevði brúkt fyrri í. Hetta var Bryssel-kemikarin J. B. van Hel-mont, sum ikki var nógdur við kolsýru. Hann livdi frá 1577-1644.

Síðan er GAS vorðið felagsnavn ið fyrri lufsig og blandingar, sum kunnu brenna. Á ameri-kanskum merkir tað bensin.

TÁÐ krevis, at ein skal standa uppi, meðan ein heldur roðu. Hetta er gjørt fyrri at roðarin skal móðast áðrenn áhoyrararnir.

ALT. — OLL fítbóltslið hava ein lim, sum kann sparka. Bróta iðgjøgnum og skjóta mál 50 m frá málum og klára hin besta mót-motspælaran. Hann situr jinni í um klæðsrúminum við einari øl í hon din.

VÆL SAGT: Tað sigst at vit liva í einum samfelag, har menn inir ráða. Hetta havi eg roynt at gjørt komu míni greitt.

— Teir visu siga, at sigarettirnar stýtta livið. Tibetur er tað í seinra endanum.

Gentan: Nú er læknin komin, harra professari.

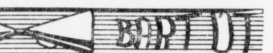
Professorin: Sig við hann, at eg ikki kann taka imoti honum í dag, tí eg er sjúkur og liggi í seingini.

— Eg havi als ikki sagt, at tú ert fullur; eg segði bara at tað skvæggar í tær.

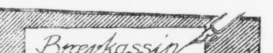

TÁÐ HENDIR EINKI! Tað vóru fleiri av tingmonnum landsstýris-flokkanna, sum lögdu stóran dent á, at fólk høvdu ongum at øttast, tí — hygg bara einki hendir!

Ljós yvir landið og í sjálvstýrismonnum, sjálvt um »sjálvstýrið« enn hevur ilt fyrri tonnum, sjálvt um riddarakrossar bringur enn prýða átæinum fremstu, sum fyrri »sjálvstýrie stríða. Enn liggja »sjálvstýriskappare« underdandstæ á knæ niðri í Danmark og bídda sær fæ. Tá berghol er bygt (sum Dam fekk í havn) doypt tað fá verður í »Frederik Niendse« navn. Enn »sjálvstýrið« hevur bert sett EITT spor: leigan av »Vikinge« frá — Kjartan Mohr.

+ er tað ein login moratur, ið + »14.sept.« hevur, tá blaðið róp-+ ar tað »ómoralskte, at fiski-+ menn fæa hægri minstuløn, + hægri prívíðbót og betri at-+ stóður til viðbótur, ið tóuliga + svara til hina fossandi dýrtíðina + særstakliga tá aðalkrav bláðins + undan seinasta vali var í minsta + lagi — 1200 kr. minstuløn! + Var tað bara — valbluff?

Brevkassin.
Eg skjúli, at menn ikki eru á einum máli um, um »gróðra-menn« hava rætt at draga frá fyrri kost á sjálvuppgávinu fyrri tá tíð, teir hava verið um-borð á skipi; men sjálvt um tað ikki verður tilskilað í lógin, sigur líkningsráðið, at hetta einans um-fatár mynstraðar sjómenn.

Skattaborgari.

SVAR: Í skattalógini »ændur, at sjómenn hava rætt at draga frá fyrri kost, tá tíð, teir hava verið um-borð á skipi; men sjálvt um tað ikki verður tilskilað í lógin, sigur líkningsráðið, at hetta einans um-fatár mynstraðar sjómenn.

Petra: Tosar maður tín í svøvn? Hanna: Nei, hann er líka óelskaps-ligur tá sum altíð.

— Bíur mín gekk ikki — sum lovað — 12. men 10 km uppá 1 litur. Teir seioðu tveir km mátti eg sjálvar ganga — eftir 5 litr-um.

Harra Leth: Eg stavið navn mítt við h... fyrri at gera tað eitt sínd-ur tyngri.

Og so var tað skottin, sum brúkti Mac's tannpastu í stað'n fyrri sína egnu.

2802

SNAR-vaskað

centrifugerað og turkað

SNAR-vask

Begeta 14

Keyðið SOSIALIN!

Haldið SOSIALIN!

Lesið SOSIALIN!